

C SURGÓ ÉS V IDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap — Megjelenik minden vasárnap

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre: 4 frt (8 kor.) Félévre: 2 frt (4 kor.)
Negyedévre: 1 frt (2 kor.)
Egyes szám ára: 10 kr. (20 fill.)

Szerkeszti:

Dr. Nagy Sándor ügyvéd.
Szerkesztőség: Csurgó, Széchenyi-tér,
Kéziratok vissza nem adatnak.

KIADÓHIVATAL:

Vágó Gyula könyvnyomdája,
hova az előfizetési díjak és a hirdetések küldendők.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Márczius 15.

Nemes büszkeséggel gondolunk vissza a nagy napra, a mely nemzetünk gyászos multjából fényesen kimagaslik, melyen a szabadság angyala leszállott a magyar földre. Visszajött a rég óhajtott Messiás, visszahozta a harcok és kegyetlen üldözések közt elvesztett szabadságunkat, visszahozta a költőknek elnémult, elrablott jó kedvét.

Mivé is fejlődött volna a magyar nemzet, hová jutunk, ha nagyjaink nem ébresztik öntudatra, nem lelkesítik szabadságszeretetre az elnyomatáskor is büszke magyart. A török ezüstös holdja sokáig ragyogott a magyar várak ormain a háromszínű nemzeti lobogó helyén. És mikor az ezüst sarló fénye elhomályosult, a németek zsoldos hadai lepték el a szegény, meggyötört országot. Kiszipolyázták volna a vérét is az elnyomott népnek, csak-hogy megáshassák Magyarországot sirját.

A költők pedig a nép nyomorúságát elesüggedő lélekkel, kétségbeeső lemondással, mélységes aggodalommal nézték és imádságban küldték fohászait a leghatalmasabb, a legigazságosabb Istenhez, hogy mentse meg hazájukat. Vörösmarty mélyen érző lelke a kétségbeesés e sivár napjaiban bizalom és esüggedő reménytelenség között hánykolódott, mert nem tudta, csak sejté, hogy mi vár nemzetére. Bánatos vigasztalódással írja:

S a sirt, hol nemzet sülyed el
Népek veszik körül,
S az ember millióinak
Szemében gyászköny ül.

Szívét lantjával csititgatta, fájalmát énekkel akarta elnémitani. De később lantjáról is lepattogtak a hurok, szívéből meg kihalt a vágy és a remény. Feltette hazáját, mert látta, hogy elvesznek a nemzet legjobbjai. De a mitől a költő annyira rettegett nem teljesedett be. Nem sülyed el a magyar nemzet, mert feltámadt benne a hatalmas erő, a nemzeti geniusz. A turulmadárt ez védelmezte meg a vījogó kétféjű sas körmeitől.

És ime a meggyalázott, letiprott nemzct szánalmas könyörgését meghallgatta a magyarok istene. A zuzott népbe erőt oltott, a rég alvó oroszlánokba lelket lehelt, egy országot ébresztett fel álmaiból. Megharsantak az érzékűtök s mint egykor a tárogató gyönyörűen hivatató hangjára, úgy gyülekeztek a zászlók alá.

Multak a napok s közelgett az idő, a mikor elmondhattuk, hogy a magyar ismét „nagy lett s méltó régi szent híréhez.“ Elérkezett márczius 15-ike s a szabadság angyala leszállt testünkről az átkos rabbilincseket. Összesereglett a lelkes ifjuság, elővánszorogtak a roskadt öregek s Petőfi S. elszavalta a „Nemzeti dalt“ s a viharzó esküt együtt harsogták a költővel:

A magyarok istenére esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk.

Zendítő robajjal terjedt el a szabadság hire, a mely a költő lantjából fakadt. Meglátszott a legkisebb gyermek arcán is, hogy valami fenséges dolog történik. Oh! mily vad tűz lobogott a tetterős férfiak szemeiben s mily fájdalom rezgett az agg apák szívében, hogy ők nem küzdhetnek tovább a szent szabadságért. Feltámadt újra a szabad, független, magyar büszkeség. Az a mondhatatlan szentséges titok, a honszeretet zengő-ihlete mindenkit megszállt.

Egyenlő erővel és nemes szándékból küzdött akkor mindenki s azok a névtelen hősök éppen olyan szilárd kitartással védelmezték a magyar nemzet becsületét, szabadságát, mint azok, a kik meg merték fujni a felkelés harsónáját és felszították az igazságos bosszuállás iszonyatos tüzet.

A magyar szabadság küzdő hőseit méltó volna félistenekké szentelni. Hiszen nélkülök minden vágyaink, örök remény marad s a végső cél pusztá sejtelenem volna csak.

Adjunk hálát az istennek, hogy nem teljesedett be a költők aggodalmas sejtése és szabadok lettünk. Őrizzük meg azt, a mit az „egyenlőség, szabadság, testvériség“ szent eszméinek mátyrjai érettünk tettek. A mit pedig ők örökség gyanánt reánk hagytak, a nemzeti szellem dicsőséges geniuszát emeljük magasra a tudományok, a műveltség és a honfi erények által.

T á r c z a.

A tárogató.

Irtá: Dr. VÉGA.
(Folytatás)

III.

Ismét virradt, de sok kemény vitéz
Nem érezé a napsugár hevét,
Nem törhet át szívüknek éjjelen,
Se fény, se dal, sem éltető remény....

A vértől ázott rónaság fölött
A lány szellő sietve átszökött;
Tán fél a szél, hogy suttagó szava
Jaj- és sirásnál mást nem hallana.

Tovább osont a kis halom felé
— A hősök hült testét mely elfödé —
S a kopja zászlajára ülve fel:
Egy nép panaszszavát kesergi el.

A domb tövéen, a cserje ágiról,
Kicsiny madár ugyan miről dalol?
Miért zokog, szívet mi járja át,
Mitől nyere e bánat mély szavát?

És szól a dal . . . mind fájóbban fakad,
Aztán megáll . . . elült a bús panasz:

A kis szívet a bánat széttöré —
S a holt madár lehull a fű közé.

Szigetből távozik a gond s a bú,
Az arcz vidám, nem árnyazá boru:
Bár kedvesét gyászolja még nem egy,
De félre bú: a vár megmentetett.

Bár sajt a szív, de nem kiált panaszt,
— A néma éj ha olykor hallja azt —
Ki sirna, vaj ki mondaná baját,
Midőn szabadnak látja szép honát! . . .

Nincs már török, nincs már duló pogány,
Úgy eltűnék, ki csak volt, mind a hány,
— Nem is gondolva többé semmire —
Miként ha föld temette volna be.

Szétküldé hát néhány vitézt Zrínyi,
Hogy a török helyét nyomozza ki:
Hová ütött s miként erős tanyát,
Meglesni tervét s titkos szándokát.

Makár vigyáz a kémlelők előtt,
Figyelve jár erdőt be és mezőt,
Kutat, keres buzgón sok száz felé,
De ellenség nyomát nem leheté.

A mint hatol mind messzebb, távolabb,
Az ut sötét erdő felé halad,
Hol százados tölgy- és cserfák között
Szemükbe rejtett ösvény ütközött.

Mint hogyha vonta volna égi kéz,
Makár a rejtett ösvénykére lép,
Hivén magában szentül, biztosan,
Hogy emmögött óhajtott titka van.

Nyomába lépegetnek társai,
Figyelve bármí neszt ha hallani,
Ha zörren ág, ha libben egy levél,
Ha lombok közt a szél susogva kél.

De fegyvercsörgés, harci zaj helyett,
Más volt a hang, mi érte a fület:
Lány női dal zeng melázó danát —
Fölbresztvén a visszhangzás szavát.

Mint hogyha lármas, pajkos lányserég
— Hivén, hogy férfi szem nem lopja meg —
Vidám játékot üzne gondtalan,
Kaczagva csengőn, egyre, hangosan.

Léleketét fojtván, a kis csapat,
Mint macska, lesre, zajtalan halad;
Vigyázni kell! . . . ritkult a rengeteg
Tisztásnak adva védett menhelyet.

Gyorsabban, mint a röpke gondolat,
Keresvén indaszotte bokrokat
Makár s csapatja ammögé buvik,
Hogy eltakarja teste árnyait.

Előtűk egy parányi völgy terül
— Tömött lomboktól vétekek körül —

Vetkőzzük le a szellemi álmoság bűnét teljesen, a tompa lelki zsibbadás, lankadás, a tehetetlen álmélkodás ne vegyen lelkünkön erőt. Hisz' a magyar egy nagy nemzeti életre képes; esze, lelke s ősi joga van arra, hogy jövője nagy legyen, mert multja dicsőséges, jelenje ünnepélyes, magasztos. Legyünk szellemileg is szabadok és önérzetesek, mert szolgál lélek hazáját nem is szeretheti.

Nem csak az a nép, az a nemzet nagy, a mely csatákban tündököl s győzelmei babérain ringatózik; a nemzetek akkor legnagyobbak, midőn nagyok szellemekben is. Ott Róma és Görögön példája, e két nagy népé, melyeket bár eltemetett az idő, örökké élnek szellemök nagysága által.

Az ezredév utolsó márczius 15-én, e fenséges nagy napon, imádkozzék minden magyar, hogy az új ezredév hozza meg a magyarnak mind azt, a mit szíve lelke óhajt. Imádkozzunk, hogy a sokat szenvedett nemzet legyen nagy és szabad.

Vajto Z. b. h.

M á r c z i u s 15.

— 1896. —

Rózsaaurezu hajnal támad,
Beragyogja a hazámat
El, sötét éj: honfibanat,
Félre, honfiaggalom!
Ünnepén az édes honnak
Szerte himnuszok harsognak
Zengvén róna, völgy, halom.

Soh'sem volt még ily nagy ünnep!
Lelkes arcok mindentűnet
Egyesülve összegyűlnek
Hó zsolozsmát zongeni:
„Talpra magyar!” zeng ott, zeng itt,
És a lángdalt visszazengik
Kárpátok szent bérczei.

Arany gyűrű szép fejébe
Rubint kő van beletéve
Eppen így az ezredévbe
Márczius nagy napja te!
Ezredéves ünnepünkbe
Százszoros kedvvel veszünk be
Oh, szabadság kezdete!

Cserkoszorút a kezembe!
Emlékükre hadd teszem le,
Kik fényt hoztak nemzetemre —
Márczius hős bajnoki . . . !
Mily elődök . . . ifjúságunk . . . !
S kettős ünnep van ma nálunk . . .
Lantom hogy' dalolja ki!

Mit műveltek? mit tevének!
Zengd ki harsány, szárnyas ének,
Szállj, repülj föl mind az égnek,
Kárpitjaid lelkesen!
Báskén, bátran kikiáltom:
Nem volt ily nap e világ,
S nem is lesz több sohasem!

Mit tevének?... Sokat... mindent...
Oh a nyelvről a bilincset
Ők verék le — nincs több ily tett! —
S szabadsági fáklialáng
Sugárzott fel a vak éjben,
Hogy a szellem lásson, éljen...
S felderült egy szebb világ.

Rózsaaurezu hajnal támadt,
Beragyogni szép hazámat,
Hogy, mint éj, a honfibanat
S kínos honfiaggalom
Szétszolgálják; — és a honra
Piros hajnal felragyogva:
Zengett róna, völgy, halom.

S bár a fáklia nem világolt,
— Hejh sokáig! — csak fellángolt,
És szöta szebb világot
Élsz imádott nemzetem!
Oh, mily földöntúli édes
Érzet, ezt nagy ezredéves
Ünnepünkön zengenem!

Soh'sem volt még ily nagy ünnep!
Lelkes arcok mindentűnet
Egyesülve összegyűlnek
Hó zsolozsmát zongeni:
„Talpra magyar!” zeng ott, zeng itt
És a lángdalt visszazengik
Kárpátok szent bérczei.

Oh s ez édes drága mult csak
Halhatatlan lantosunknak
Gyöngy szaván nyer koszort, csak
Igy szép zárnom e napot:
„Hirtelen ne haljon ő meg,
Zengjék vissza az időnek
Bérczei, a századok!”

Hollósi István.

H i r o k.

— **Márczius 15-ike.** A helybeli főgimnázium ifjúsága vasárnap délelőtt a főiskola nagytermében hazafias emlékünnepet rendezett a tanári kar jelenlétében. Az ünnepély sorrendje a következő volt: 1. Talpra magyar. Előadta a főgimn. énekkar. 2. Alkalmi óda. Szavaltta Király Géza VIII. o. t. 3. Márczius 15-ike. Szabad előadás Czibor Ferencz VIII. o. t.-től. 4. Talpra magyar. Szavaltta Szentpéteri József VII. o. t. 5. Hymnus. Énekelte a főgimn. énekkar.

— **A tüzoltó-egylet f. hó 8-án** tartott ülésében a február 8-án rendezett bál szá-

madásai nyilvánosan megvizsgáltattak. Tekintve, hogy a mulatság aránytalanul nagy költségekkel járt s a kiadás főösszegének nagysága egyesekben azon meggyőződést keltette, hogy egyes tételek alatt meg nem engedhető kiadások rejlenek, a tüzoltó-egylet nevében alulírottak minden egyes kiadást külön czim alatt számolnak el. Az alábbi számadást tehát részben a kételkedők megnyugtatóására, részben pedig a rosszhiszemű gyanúsítások megczáfolására közöljük azon megjegyzéssel, hogy a tüzoltó-egylet mint nyilvános számadásra köteles egy-let számadásában, semmi esetre sincs joga senkinek kételkedni s azokról tendenciozus híreket költetni. — Összes bevétel 562 frt 76 kr., összes kiadás 292 frt 76 kr., tisztajövedelem 270 frt. Kiadás: Postabélyeg 3 frt 59 kr., bejelentés 1 frt, meghívók kihordása 1 frt, jelvények 2 frt 22 kr., díszítés és fényezés 15 frt 89 kr., virág 31 frt 07 kr., zongora felállítás 3 frt 20 kr., zongora hangolás 8 frt, nyomda 15 frt 40 kr., fuvarok 7 frt 82 kr., Operaháznak 50 frt, Palágyi L. és Valent V. utik. 55 frt, zene 28 frt, terem és mellékszoba 20 frt, Weisz Ede számlája 24 frt 97 kr., kocsisok és szolgál borraavalója 4 frt 74 kr., vegyesekre 20 frt 86 kr. — 292 frt 76 kr. — Rauch Lipót egyl. pénztáros, dr. Kovács Henrik r. biz. tag, Eisler Arnold rb. tag, Jakab József rb. tag, Herdi József rb. tag, Reményi Samu főparancsnok, Fördös Ferencz oszt. parancsnok, Petruszálek Ferencz ellenőr.

— **Tüzoltógyűlés.** A tüzoltó-egylet f. hó 8-án rendkívüli közgyűlést tartott, melynek főtárgyát a több apróbb folyó ügyek mellett a febr. 8-án rendezett hangverseny számadásainak megvizsgálása és a vidéki tüzoltóságok részére nyitandó tanfolyam be rendezése képezte. A bál számadásait más helyen ismertetjük. A közgyűlés a hangverseny érdekeiben közreműködőknek külön-külön jegyzőkönyvi köszönetet fejezte ki. Az év folyamán nyitandó tanfolyamra nézve pedig megbízta a főparancsnokot és titkárt, hogy e tárgyban tegyenek a közigazgatási hatóságokhoz előterjesztést s a mennyiben a hatóság — a mint a közjó érdekében felteszszük — az eszmét pártolja s a tanfolyam létesítését hatóságilag elősegíti; az egylet kész mindazon községek részére, a hol tüzoltóság nincs, néhány embert díjmentesen, szakszerűleg betanítani. Csupán csak az eszköz használatért lenne bizonyos csekély díj a pénztár javára fizetendő. Minden esetre szép és elismerésre méltó törekvés tüzoltóink részéről a tervezett tanfolyam szervezése s a tüzrendészet fejlesztése érdekében elvárjuk hatóságunktól s az egyes községek képviselőitől, hogy a tanfolyam létesítésére saját érdekükben a szükséges intézkedéseket megteszik s tüzoltóságunk törekvését elősegítik.

Védett ölen csicserg a kis patak,
Rajt' szó a nap szívirványból hidat.

És mintha drága perzsa-szönyegek,
Miket arany- s ezüsttel szó kelet,
Boritanák a völgynek oldalát —
Ugy áll egymás mellett a sok virág.

A bársonylágy mezőnek pamlagán,
Vélnéd tündérek játsznak ott talán:
Sugár leányok tánczot lejtenek
S dalolnak hozzá bájos éneket.

Miként virágok közt a rózsaszál,
Társnői közt egy épen úgy kivál;
Fején kicsinyke fez kaczerkodik,
Arany papucs takarja lábait.

Ezüsttel áttört égszínkék selyem
Hullámozik, a czedrus termeten
Nyakán gyémánt s a szép derék felett —
Sok száz redőt kicsiny övecske vet.

Két arca feslő rózsá bimbaja;
A földig ér tömött bogár haja;
Gyémántinál jobban ragyog szeme:
Megront, ha rád esék tekintete.

Ha bitor ajka szóra megnyíla:
Hinnéd csengőnek száll ezüst szava;
Ha lép, ha jár, ha fordul bájosan:
Vélnéd — talán két lengő szárnya van.

Ki kérdené e szép virág nevét,
Hisz azt a hir elvitte szerte-szét:
Jafél, a sultánnak leánya az,
Társnői közt vigan ki ott mulat.

Szegény Makár! Nézd ráismersz-e még?
Mi az, mi elvevé piros színét?
Miért ver keble s lázasan szíve?
Mért oly sebes, forró lehellete?

Aggódva néznek rája társai,
Megérteni, hogy mi kezdi bántani
Helyéről mind felugrik, mint amaz —
Ki bánja most, ha zörg a rött haraszt.

De visszaint parancsolón Makár
S azok maradnak, fejszólva bár;
Recsegve hajlik szét a lombfűzér
S Makár a játszó lányserceghez ér.

Mint megriasztott fürge őzesapat,
Reszkette áll, de egyszem fut, szalad:
Akként a játszó tágra nyílt szeme —
Rémülve néz a meglepőre le.

A félelemtől elnémult ajak
Nem tud kiáltni egy segélyszavat,
Csak a Jafél felé kitárt kezek
Azok, mik oltalmért esengenek.

Ezt bátorrá tevő a nagy veszély,
Parancsolón int s ajka így beszél:

„Vitéz! rossz végzeted hozott ide,
Akárki légy, meg nem ment semmi se!”

„Hallod mi zúgja vészthozó szavát?
Nem féled-é Sulejman táborát?
Csak egy kiáltás s akkor jaj neked:
Kialszik nyomban ifju életed!”

„Bár nem tudám-igy szól a hős-Jafél,
Hogy látni téged ilyen nagy veszély,
De hogyha tudtam volna — elhihedd:
Nem tartott volna vissza engemet!”

„Ha százszor száz halál ijesztene,
Ha látni téged- s halni kellene:
Mosolygva dobnám ifju életemet.
Mely nálad nélkül boldog nem lehet!”

„Nézd arczomat! te érted lánghal az!
Te verted föl békém s nyugalmatam!
Mit elraboltál, más nem adja meg:
Lesujt-e hát? vagy fölsegél kezéd?”

Mig lelkesen az ifju így beszél,
Lángzó szemekkel rátapad Jafél;
— Arczán pir ég, zajlón ver a kebel,
Szívét szorongó érzés fogja el.

„Sajnálak ifju — így sóhajt a lány,
Mély érzelmenek árja zeng szaván —
Menj! fuss tovább! övd ifju életedet:
Az ég talán nyugalmat ad neked!” . . .

— **Halálozás.** Szabó Antal nyugalmazott csurgói jegyzőt nagy csapás érte. F. hó 9-én halt el 19-éves Elek nevű fia a gimnázium 7-ik osztályának magántanulója, aki több mint egy álló év óta betegeskedett. Béke lengjen porai felett!

— **Szalonkavadászat.** Az örökre üldözött szegény madár, melyet a jagerember úgy követ nyomról nyomra, mint az árnyék az embert, megérkezett. A márczus 8. „Okuli“ vasárnapja meghozta a szalonkát, hogy 3 hétig a mi jágerainknak is nyújtson egy kis szórakozást. Gróf Festetics Tasilló több vendége kíséretében a napokban érkezett meg s a berzenzei és csurgói urolombban néhány napon át szalonkavadászatot tart.

— **Mikedvelői előadás.** A csurgói iparos ifjuság mozgalmat indított egy mikedvelői előadás rendezése tárgyában. Az ügy elén Kardhordó László képző-intézeti tanár áll, a kit nagyszámu rendezőség támogat a terv kiviteleben.

— **Amerikai szőlőtelep Bükkösdön.** Ström Dénes bükkösi földbirtokos a földművelési miniszteriumnak egy ajánlatot adott be, a melyben 14 catastralis holdnyi területet díjmentesen ajánlott fel az állam részére. Ha a miniszter az ajánlatot elfogadja, a mi kététet alig szenved, Bükkösdön amerikai szőlőtelepet létesít, így vidékünk szőlőbirtokosai sokat fognak nyerni s olcsón és könnyen juthatnak filloxeramentes oltványokhoz.

— **Szőlőink sorsa.** A csurgói szőlők lassanként teljesen kivésznek s az újraültetés lassan-lassan halad előre. Lapunk hasábjain több alkalommal foglalkoztunk már a hegyközségek megalakításával, azonban úgy látszik eredmény nélkül. Nincs a szőlőtulajdonosok között senki, a ki a kezébe venné az ügyet, hatóságunk úgy látzik szintén fél a kezdeményezéstől. Így az egyes gazdák magukra hagyatva kénytelenek lassu és rossz munkát végezni. A rosszul forgatott földbe hazai vesszőket ültetnek s ettől várják a jövő termését. Persze nem gondolják meg, hogy hiabavaló munkát végeznek, haszontalanba verik pénzüket, mert mire munkájuk gyümölcsöt hozna, a filloxera már tönkre tette az egész ültetést. Ellenben ha a szőlőgazdák összeállnának, kibérelnének egy bizonyos területet s oda 1—2 szakképzett vinczellért szereznének, a kik az amerikai telepen oltványokat készítenének, alig évi 1400 frt befektetéssel, 6—8 év alatt szőlőink rekonstruálva lennének. Egy kis összetartás, kevés pénzátalózat kellene csak s minden menne a maga rendén.

— **Márczius 9, 10 és 11-én** megejtett sorozáson megsoroztak 753 hadkötelest s ebből alkalmasnak találtak 149 rendes és 17 póttartalékost, mely megfelel 12·7 százalék rendes, 1·9 százalék póttartalékosnak, a mi épen nem a legjobb eredmény. — A

sorozó bizottság a következőkből állott: Hudeczek Ferencz cs. és kir. alezredes, Weisz Frigyes honvéd százados. Bátorffy Vilmos cs. és kir. főhadnagy, Boditzky László honvéd főhadnagy, dr. Gadány Lipót cs. és kir. ezredorvos, dr. Fodor Geza honvéd ezredorvos, dr. Hochreiter Kornél elnök, dr. Éhu Kálmán járás orvos, dr. Vida Károly és Mayerhofer Lajos bizalmi férfiak. Az egész sorozás a legnagyobb rendben folyt le, mit a járás főbírója tapintatos eljárásának lehet tulajdonítani.

— **Vörös kakas.** Folyó hó 11-én a Czigány-utcában tűz volt. Leégett Mátyás ácsállér, Bogyó muzsikás háza és Böcseics istállója. A leégett épületek biztosítva voltak. A tűz 11 órakor este localisálattott, Sajnosan bénította a tűzoltóság működését a vízhiány; vizet hordani senki sem akart, pedig a hatóság majdnem teljes számmal jelen volt. Jövőre erélyesebb intézkedést várunk a hatóság részéről.

— **A nagykanizsai irodalmi és művészeti kör** 1896. márczius 15-én, ma a Polgári egyesület nagytermében ünnepélyt rendez. Az irodalmi és művészeti kör a nagykanizsai főgimnázium épületét, melyben egykor Deák Ferencz tanult, emléktáblával megjelöli. Az ünnepi hangverseny tiszta jövedelmét ezen kegyeletes czél megvalósítására fordítja. Műsor. 1. Hymnus. Erkel Ferencztől. Éneklí az irodalmi és művészeti kör vegyes-kara. Harmoniumon kíséri Pollák Miksa ur. 2. Titus. Nyitány. Mozarttól. Előadja az irodalmi és művészeti kör zene-kara. 3. Eötös báró csókja, (Emlék.) Irta és felolvassa Sümegi Kálmán ur. 4. Fohász. Huber Károlytól. Előadja az irodalmi és művészeti kör férfi-kara. 5. Hegedű-kettős a „Kunok“ című operából Huber Károlytól. Előadják Gelsei Gutmann Anna és Hofrichter Emma urhölgyek. 6. „Szentelt hantok.“ Mosonyitól. Éneklí az irodalmi és művészeti kör vegyes-kara.

— **A feleséggyilkos.** Peti János felett, a ki múlt év szept. 8-án feleségét Varga Katalint a nyílt utcán 3 revolver lövéssel leterítette; márczius 9-én ült törvényt a kaposvári kir. törvényszék. Peti János, a ki gyilkosság büntetéssel volt vádolva, a sokféle bizonyíték terhe alatt is erősen tagadta, hogy tettét előre megfontolt szándékkal követte volna el. A törvényszék Peti Jánost tekintettel számos enyhítő körülményre, főleg a feleségével való folytonos viszálykodásra, halál helyett 15 évi fegyházra ítélte. A kir. ügyész és Peti János is felebezésüket jelentették be.

— **Sertvésvásárunk** még mindig zár alatt van. A képviselőtestület a zár feloldása tárgyában nem rég egy küldöttséget menesztett a megye alispánjához, azonban ez ideig alig történt valami. Az alispán ugyan felhívta a járás főbíráját és állatorvosát jelentéstételre, azonban a zár mai

napig sínes feloldva. Kiváncsiak vagyunk, hogy a hivatalos lassúság és végnéki teketória meddig késlelteti még a város és a közönségre nézve egyaránt égető sörgősségű fontos ügy lebonyolítását.

— **Ki akar jó magot?** Vármegyénk előkelőbb czégeinél és ezenkívül a vidék népességénél nagy pártolásnak örvendő kereskedőinknél, Mauthner Ödön budapesti magkereskedő czég a házikert szorosabb szükségletéhez mért konyhakerti és virágmagot felölélő választékból bizományi magelárusítást rendezett be, hol a vidék legtávolabb vidéken lakó, minden rendű és rangu kertészkedők néhány hatosért is a legkitünőbb, eredeti nemesített és legbiztosabban csirázó magvakat szerezhetik be maguknak még pedig kész csomagokban, vagyis inkább zárt tokokban, mi által netáni vigyázatlanságból származható elcseserítés teljesen ki van zárva; holott ezt azelőtt itt közelben nem kaphatták és csak saját környezetükben kétes értékű magvakat voltak kénytelenek megvenni és elvetni. Mauthner ezen intézkedésével nagy szolgálatot tett a hazai kertészetnek, de elismerés illeti vármegyénk kereskedőit is, kik e vállalkozásnak közgazdasági nagy jelentőségét belátva, segítkezett nyújtottak Mauthner jól átgondolt életrevaló tervének megvalósításához és ez által nemcsak hogy minden ember fiának hozzáférhetővé tették az igazán jó magot, hanem a konyhakertészetnek ekkénti nagyobb terjedhetése révén a köznép jobb és egészségesebb táplálkozásához jutván, a megyei közegészség ügyét is hathatósan előmozdították.

C s a r n o k.

Mikor a könyvek is beszélnek.

(Folytatás.)

Elmult boldog gyermekkorom; ábrándos ifjúvá lettem. Mindent, az egész világot szépnek, jónak képzeltem. Nem ismertem akkor még a prózai világ göröngyös utait, az élet nehéz küzdelmeit, a sok jajt és kint, mit egy embersziv magába képes rejteni. Nem láttam a bűn, nyomor, boldogtalanság sötét árnyait... A gyűlöletre képtelen valék, csak szeretni tudtam. Ott volt szeretetem eszménye Kornélia, az egykor játsz, kedve, gyermekből viruló hajadonna fejlődött nő, kibén felleltem mindazt, a mit ábrándos lelkeimmel szépnek, tökéletesnek képzeltem. Annélkül, hogy kitértam volna előtte szívemet, megérezte ő is, hogy bennem a gyermekkori vonzalom rajongásig menő szerelemmé fejlődött. De mint a felig kinyílt virág, mely illatát kelyhébe zárja, úgy őrizte szívében e titkot, mintegy sejtetve velem viszonszerelme... Mindketten féltünk bevallani kölcsönös szerelmünket, azt gondolva, hogy a szerelem nyelvének némának kell lenni, annak nincsenek szavai:

„Hát hogyha rám szakadna ég, világ!
— Buzdult hevén Makár imigy kiált —
Ha rám vicsorgna szablya, dárдавас:
Elmozdítánám-e innen lábamat;“

„Ha rám mértél halált: im itt vagyok,
Hisz e kebel fájdalmi oly nagyok,
Hogy egy-egy perczen érzek száz halált:
Egész világ kínját én vettem át!“

„Mit ér az élet?! csak bú s gyötrelmem,
Ha sajgó érzés marja szüntelen.
Taposs el inkább! ölj meg engemet:
Hisz nálad nélkül élnem nem lehet!“

Jafél remeg, ajkán a szó kifogy,
Szívén uralni többé nem tudott;
Vérének minden cseppje ég, dagad —
Ugy érzi: keble mindjárt megszakad.

Leroskadott ez édes suly alatt,
Vonagló teste el nem bírta azt,
De felfogá Makár erős keze:
Remegve vonta őt a keblire. . . .

Főleszmél ittas álmiból Jafél
S a kék helyén legott félelme kél.
Mit megnyert-tudja-félig nyerte meg —
Hisz atyja népe nyomban itt lehet.

Esdön, remegve kéri kedvesét,
Körül foná nyakán picziny kezét:
„Menj én szerelmem! fuss! — mi lesz velem
Halálot én el nem viselhetem!“

„Ne félj! mig élek érted ég szívem,
A boldog órá int — már érzem,
Mídon örökre egymásé leszünk —
Az ég kegyes... segítni fog nekünk!“

Egy hosszú csók... egy néma kézfogás,
Egymást forrón, soká ölelve át,
Aztán... hiába... mégis válni kell
S hol jött Makár: a lombok közt tün el.

Kis dívánján sátrában ül Jafél.
Aján nehéz sóhajnak hangja kél:
Arczát halványra bánat festi meg —
Tekintete oly messze révedez. . . .

Előtte térdel egy rut vén banya,
Ruhája rongy, fehér kuszált haja,
Öblös pohárt aszott kezében tart,
Beléje önt színes varázs-italt.

A sok nedű forrong, kavarg, pezseg
A nagy pohárt színültig töltve meg,

Habján csodás alakzatot mimel:
Tolong a sok kép benne ezrivel.

Itt ékes ifjak czifrázott lovon,
Amott kopottruhás vitéz oson;
Itt napsütötte tágas rónaság,
Amott két tábor küzd kemény tusát.

Aztán minthogyha volna diszment,
Tolongva jönek, mennek emberek,
De félre állnak hogyha jó a pár,
Fehér lován elül Jafél s Makár.

Majd látszik kisdéd halmon ősi vár,
Hol boldogan egy nő s egy ifju jár —
A nő Jafél s az ifju senki más:
Makár, kit titkon s oly forrón imád.

„Jövöd kívántad? im tekints ide!
— Így szólt a vén — szultán szép gyermeke,
Kitértam sorsod titkos utjait:
Ne félj! hisz téged Allah véd, segít!“ . . .

Es távozek... Jafél a földre hull,
Buzgó fohász kél szárnyra ajkairól:
Igy suttog s hullat bőven könnyeket:
„Segítsd meg Allah gyenge gyermeked!“

(Folyt. köv.)

az érzelem fészke a szívben van, nem az ajkakon. . . Oh, mily végtelen boldog valék ekkor! Keptelenség volt előttem, hogy létezhetik oly hatalom, mely boldogságom egéből keserveim poklába taszithatna. És mégis létezett! Azt siratja lelkem szüntelen.

A szerelem edes mámore szárnyakat adott vágyamnak, megedzette lelki erőmet. Alig vártam tanulmányaim befejezését, hogy várva-várt végezelomhoz, — életpályámhoz eljussak. Mily határtalan volt örömöm, midőn ugyanabban a városban kaptam hivatalt alkalmazást, a hol Kornélia és szülői laktak. Ekkor elérkezettnek hittem az időt, bevallani szerelmemet Kornéliának és az ő ajkairól hallani a boldogító igent. Ezt a boldogságot is megértem; az ő szíve is megnyitott lelkem előtt és mindketten boldogok voltunk abban a hitben, hogy nonsokára egy szent frigy köteleke fog egymással egyesíteni bennünket. De e hitünkben fájdalmasan csalódtunk. Kornélia szülői családi büszkeségből ridegen visszautasítottak. A nagyravágyás, ősi név, gazdagság mind belejártottak abba, hogy engem vakmerőnek, tolakodónak tartsanak. Nem találok szavakat, hogy leírassam, mily nagy csapás volt ez rám nézve. Ily hírre senki váratlanul letaszított boldogságom egéből, megfosztva legszebb reményeimtől! Mindez kimondhatatlan keserőséggel töltött el. Azt hittem e lesújtó perczen, hogy e borzasztó csalódást, e szörnyű felebredést nem élem túl, megsemmisülök. Ugy érzem, mintha ez a világ, melyet eddig szépnek, jónak képzeltem, egy daemóni varázslatra undok, utálatos gőzök keverékévé változott volna át, mely romlást és bünt lehel.

Visszavonultam. Minden támasz nélkül valék. Szegény jó anyám, ha rég meg nem halt volna még boldog gyermekkoromban, talán megvigasztalt volna. Így egyedül, teljesen elhagyatva, — egészen átadtam magamat keserveimnek. Lelkem beteg volt, betegje borzasztó csalódásomnak, mely földi eltem legszebb álmait egy lehelettel tönkretette. Testem sem bírta soká a fájdalom terhet, lerokadt alatta és nonsokára ama végzetes nap után erős ideglázba estem. Szüneteseim iszonyúak voltak; de végre győzött vastermeszetem és felgyógyultam. Ekkor elhatároztam, hogy ellagynom szomorú emlékeim színhelyét, keresek más városban alkalmazást, — talán felejték. Nehezen ment, de meg kellett lennie, bármily fájdalmasan esett is az elválás gyermek- és ifjúkorom emlékeitől. Hát a hontalannak nem fáj a száműzetés? A virágok nem könnyezik, ha erőszakos kezek megfosztják legszebb bimbójától? A csalógan nem hallatja panaszdalát, ha szétrombolják féltve őrzött otthonát, — fészkecskéjét? Csak egyedül nekem volna keserű az elszakadás régi emlékeimtől, melyek most már oly igen-igen fáznak?!

Elköltöztem tehát más városba távol régi otthonomtól, oda, a hol most tartózkodom. Elkísért bűm, velem jöttek keserű emlékeim. Csak néha hallottam hírt szülőföldemről. Bár a hírek is elmaradtak volna! Mert ösztönszerűleg éreztem, hogy még új megpróbáltatás vár reám. Ez is bekövetkezett. Elérkezett hozzám a lesújtó hír: Kornélia meghalt. Elhervadt a bútól, mint egy szép virág, melyet leszakasztottak törzséről. Balga lettem volna, ha ezt nem sejtettem volna már akkor, midőn szülői oly ridegen visszautasítottak. Ki képzelheti el, hogy a virág, melyet letépnék száráról, állandóan megtartsa üdeségét és ne fonyadjon el? En sem tudtam elképzelni, hogy Kornélia tudéja a nagy csalódást, mely őt is ép úgy sujtotta mint engem. Kimondhatatlanul fájt lelkemnek ez újabb tördőfés; agzódtam, féltem, hogy végképen lerokadok. Majd az eget káromolva, a gondviselést okoztam, amiért elrabolta tőlem egyetlenemet. Visszaakartam dobni az életet alkotómnak — s már szívemre szögezém a gyilkos fegyvert. Ekkor veletlenül az ágyam felett függő feszületre pillantottam, melyet megboldogult anyámtól kaptam kedves emlékül. A megfeszített Istenember képe felretétette velem a gyilkoló eszközt és visszaadott az életnek. E-zembe jutott jó anyám, a megbántott isten és térdre omolva rebegettem halát a mennyei felvilágosításért. Így szólok: Nem te fosztottál meg engem, istenem!

az én egyetlenemtől, kit tőlem elszakítva is magamnak tartottam; te csak mennyországod számára jegyeztél őt el. Jól teved! Ha nem lehetett itt e földön enyém, egyedül neked, az élet és halál urának volt jogod őt magadhoz szólítani.

Mily jól esett e vigasztalás, melyet egyedül a hit malasztjának köszönhettem. Megedzett, megóvott a kétségbeséstől és megtanított tűrni, elviselni az élet keserveit. Most már a fájdalom csendes bekéje szállott szívembe és megnyugodtam a változhatatlanban.

Kedélyem e nyugodt hangulata felbátorított és midőn bizonyos elintézni való anyagi ügyem érdekében szülőföldemre kellett utaznom, fájdalomam már csilapitabb volt. Valami ellenálhatatlan ösztönzött meg nézni feledhetlen anyám és egyetlen Kornéliám sírját. Oda régi, ide új fájdalom vonzott. Ki tudja nem lett volna-e jobb elhagyni halottjaim látogatását?

Gyógyőrü ősi délután volt, midőn Kornélia sírjánál állottam. Régi fájdalomam új erővel nehezedett ismét szívemre. Ugy éreztem, mintha eddigi összes szenvedéseim mind e pillanatban torlódtak volna össze lelkemben. Jó ideig nem tudtam sírni, szédelegve roskadtam le a kedves sírhalmra s felig öntudatlan állapotban atkaroltam Kornélia sírkövet. De hirtelen, mint egy váratlan eszmétől megkapva, felegyenesedtem és megcsókoltam a hideg márványia vesett nevet. Ez volt az első és egyetlen csók, mit az előnek sohasem adhattam és a halál jegyestől kellett elrabolnom. Könyveim is ráperegtek a kedves névre, melyet ajkammal érintettem. Most megkönnyebbülve térdeltem le és csendesen imádkoztam. A bucsuzó nap sugarai éppen akkor mondtak istenhozódát a bús temetőnek, az ősi szellő lágyan ringatta a szomorúfűzek ágait és fájó dalára némán hullottak alá a sárgult levelek. Oly szép, oly megható volt e kép, ugy illett a természet bűja az én bánatomhoz!

Mielőtt távoztam volna, leszakítottam egy virágot Kornélia sírjáról és eltettem örök emlékül; ott őrzöm most is naplóm-ban az ő arcképe mellett. De a mint felkeltem térdelő helyzetemből, ott láttam magam előtt Kornélia szülői fájdalomtól megtört, könnytel szemekkel. Lehet, hogy tanui voltak az előbbi jelenetnek. Megismertek, én is megismertem őket. Némán neztünk egy ideig egymásra, — aztán ők kezét nyújtva, nyakamba borultak és együtt zokogtunk mind a hárman. Így fűzte együvé sziveinket a közös fájdalom, pedig egykor oly távol állottak egymástól.

Némileg megnyugodva utaztam haza, szívem melyebe rejtve most már csillapult fájdalomamat. Meg kellett tehát nyugodni

sorsomban, bár érzem, hogy nincsenek szeretteim; egyedül, elhagyatva állok a világon. A mint ezt oly szépen, oly panaszosan mondja a költő: „Nincs, kjt szere sek, senkim a világon.”

Eddig tartott a napló. Aladár nehéz lélekzetet véve, leteszi a könyvet irásztalan, majd ismét felveszi, tovább lapozgat az üres lapok közt, figyelmesen fürkésztve, vajon nem talál-e még valamit? Csakhamar ráakadt néhány sornyi, kuszált vonásokkal írt, alig olvasható részletre, mely őhozza van intézve. Kezdi sejteni, hogy e pár sor valószínűleg azon emlékezetes karácsonyi látogatás utánról való, mikor Gábor oly sajátzerű módon távozott házából. Sejtelmét a levél tartalma csakugyan igazolni látszik. A levél tartalma a következő:

Kedves Aladár barátom!

Naplómat read bizom, mint egyetlen jó barátomra, a kit megtanultam becsülni őszinte vonzalmáért. Ha meghalok és halálom után naplómat elolvasod, egészen meg fogsz ismerni. Tudom és érzem, hogy nem soká élek Eltemetettnek hitt bánatom újból feléledt. Meg fogod tudni e sorokban annak is az okát. Nőd volt az, a kinek minden arcvonása Kornéliára emlékeztet. Látása régi sebeimet feljajította. Tegnap már nem voltam képes magamon uralkodni. Ez magyarázza meg sajátos eltávozásomat házából. . . . Most már azt hiszem, nem kell sok nekem ennyi átél keserv után; egy betegség, melynek csirája már bennem van és aztán a halál. . . .

Ha levelemmel együtt majd elfogod olvasni naplómat, a titokba nődöt is avasd be, de csak őt, mást senkit se. Ez legvégső kívánságom.

Szerető barátod Gábor.

Másnap Aladár mindent elbeszelt Arankának. Mindketten megkönnyeztek Gábor szomorú sorsát. Délután kísértáltak a temetőbe. Aladár beszélt rá nejét. Szép volt tőle. . . . Gábor sírjánál van az ifjú házaspár, részvétellel szemlélik a frissen hantolt sírdombot. Aladár lehajol és megcsókolja Gábor keresztjén a hű barát nevet.

Édesem, — így szól aztán nejehez — esőköld meg te is — halott jegyese nevében.

Aranka pillanatig habozni látszik. Aladár kérésre tekint rá és a hű nő lehajol, egy csókot lehel a sírkereztre annak nevében, a ki őhozza anyira hasonlított. Aranka és Aladár zokogva borulnak egymás nyakába, könnyeik kiesordulnak és ők e pillanatban oly igen boldogok. *A könnyek mégis beszélnék! Nekik boldogságról, az elköltözöttnek meghalt fájdalomról.*

(Vége.) — h — y.

Kiadó laptulajdonos Vágó Gyula.

Clayton & Shuttleworth Budapest Vázei-körút 63. sz.
mezőgazdasági gépgyárak © által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak.

Locomobil és gözcséplőgép-készletek egész 12 lóerőig, továbbá járgány-cséplőgépek, tisztító-rosták, konyolyok, kaszáló- és aratógépek, boronák, szénagyűjtők.

„COLUMBIA” legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, repavágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlő-malmok.

Egyetemes aczel-ekék és minden egyéb **2 és 3 vasu ekék** gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kioánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

A berzencei középső malom három évre bérbe adó.

Tavasszal meg fog épülni két kerékre ugy, hogy a mostani három kerékerő el lesz osztva kettőre, vagyis a három szilip szélesség kettőre lesz osztva, azért két újizes kerék lesz.

A lakást azonnal is át veheti bérő de a berlet csak a megindításkor kezdődik.

A jelentkezők Zala-Szentivánon jelentkezenek Cságoly Ferencznél.